

3 TÜRK DÜNYASI İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

8 Bir Kazak Halk Kahramanı: ALİ BEG HÂKİM
Prof. Dr. Orhan TÜRKDOĞAN

11 MELUNCAN ARAŞTIRMASINDA SON DURUM
N. Brent KENNEDY

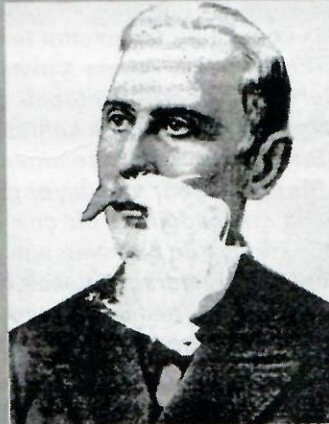
22 Türk Adbilim Araştırmaları TÜRK KÜLTÜRÜNDE KONUTLARA TAKILAN ADLAR
Prof. Dr. L. Sami AKALIN

27 BİZDEKİ HOŞGÖRÜ VE BATIDAKİ TOLERANS
Prof. Dr. Mustafa E. ERKAL

31 ARNAVUTLUK VE ARNAVUTLAR
Necip P. ALPAN

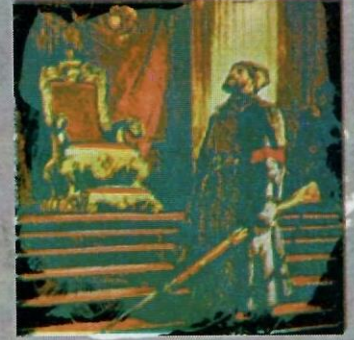
36 KIRIM'IN BAĞCESARAY ŞEHRİNDE YAYINLANAN TERCÜMAN GAZETESİNDEN 1883-1918
Sabri ARIKAN

40 BİR NÜKTE BİR İŞİK MUTLULUĞUN SINIRI
Atiye (Keskin) KUBANLI

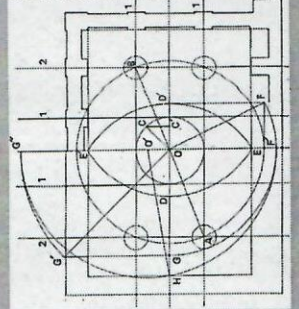

42 OSMANLI ÖNCESİ SIRBİSTAN TÜRKLÜĞÜ -IV-
Prof. Dr. Yusuf HAMZA

45 ŞEYH HİYABANİ İman ve Prensiplere Adamı İdi
Prof. Dr. Cemil HESENLİ
Çeviren: Hüseyin ADIGÜZEL

49 TARİH YAZMAK ONU YAPMAK KADAR ZORDUR
Doc. Dr. İsmail Muhtaroğlu HACİYEV

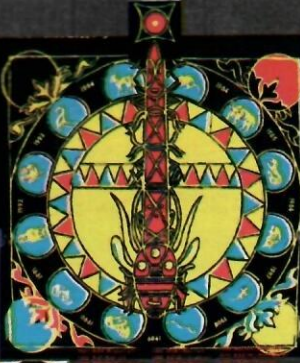

52 RÜSTEM PAŞA CAMİİ'NİN TASARIMI
Atilla ARPAT

59 TÜRK DÜNYASINDA GEÇEN AY
Fahrettin ÖZTOPRAK

63 BULMACA
Mustafa ÖZDEN

TÜRK DÜNYASI
TARİH
DİJİTAL DERGİSİ

HAKAS TÜRKLERİ

5 TÜRK DÜNYASI İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

9 YUGOSLAVYA'DA TÜRK DİLİNDE EĞİTİM-ÖĞRETİM (1951-1997)

Cemali TUNALIGİL

11 GÖK TÜRK TARİHİNDE BİLGE TONYUKUK KİMDİR?

Jaehun JEONG

13 KIRIM'IN BAHÇESARAY ŞEHRİNDE YAYINLANAN TERCÜMAN GAZETESİNDEN 1883-1918

Sabri ARIKAN

18 OSMANLI ÖNCESİ SİRBİSTAN TÜRK LÜĞÜ -V-

Prof. Dr. Yusuf HAMZA

21 BİR NÜKTE BİR İŞİK DAĞ BAŞINI DUMAN ALMIŞ

Atiye (Keskin) KUBANLI

22 SOSYOLOJİ VE TARİH İLİŞKİSİ

Dr. Mustafa AKSOY

DIE UIGUREN sind ein altes ost-türkisches Volk, das für ein freies „Ost-türkisches“ Königreich...

AUF DER HUT: Chinesische Polizisten suchen in Peking mit Spürhunden nach Sprengstoff

27 MÜSLÜMAN UYGURLAR BAĞIMSIZLIK SAVAŞINI ÇİN'İN BAŞKENTİNE TAŞIYORLAR

Anne GRÜTTNER / Gerner HEESEH
Çeviren: Kazım GÜLTEPE

29 HAKASELİ TÜRK CUMHURİYETİ

Lokman UZEL

38 FİLİSTİN ÜZERİNE SULTAN II. ABDÜLHAMİD THEODOR HERZL PAZARLIĞI

Süleyman KOCABAŞ

42 Türk Adbilim Araştırmaları TÜRK KÜLTÜRÜNDE KONUTLARA TAKILAN ADLAR -II-

Prof. Dr. L. Sami AKALIN

50 GÜNEY AZERBAJYAN SOVYETLERİN ASKERİ STRATEJİ PLANLARINDA

Aktaran: Hüseyin ADIGÜZEL

55 TÜRK HALK İNANÇLARINA AİT ARAŞTIRMALARIN PROBLEMLERİ

Dr. Yaşar KALAFAT

59 TÜRK DÜNYASINDA GEÇEN AY

Fahrettin ÖZTOPRAK

63 BULMACA

Mustafa ÖZDEN

TÜRK DÜNYASI İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

ALTAY AYMAĞI
Bölge Altay

Lokman UZEL

OSMANLI DEVLETİNİN
KURULUŞUNDA İKİ
MİLLİ TEŞEKKÜL

Selahattin DÖÇÜŞ

ORTA TOROSLARDAKİ
TÜRK HALK
İNANÇLARINDA AT
Dr. Yaşar KALAFAT

TOPLULUK ÖNDERLERİMİZ
AHMET DOĞAN

BULGARİSTAN HAK VE
ÖZGÜRLÜKLER HAREKETİ
Ayşe YILMAZ

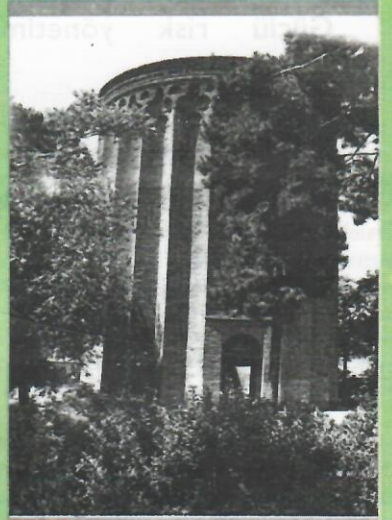
ALMAN SEYYAHI J.P.
FALLMERAYER'E GÖRE
1840'LI YILLARDA
GİRESUN

Mustafa AYDIN

MUZAFFER ERİŞ
VE HASRETLİK

Refet KÖRÜKLÜ

KOMŞUMUZ İRAN -1

Dr. Müh. A. Necati AKGÜR

TÜRK KÜLTÜRÜNDE NEVRUZ

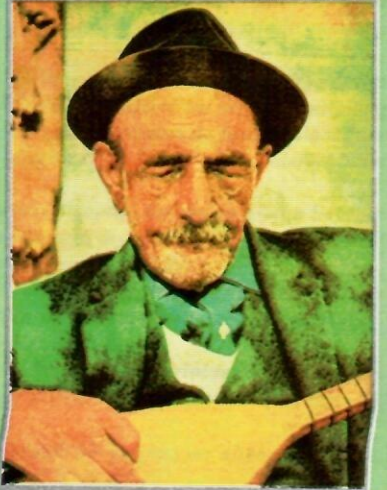
Ramazan KARAMAN

BİR NÜKTE BİR IŞIK
KİLİSEDE NİKAH TÖRENİ

Atiye (Keskin) KUBANLI

KIRIM'IN BAHÇESARAY
ŞEHRİNDE YAYINLANAN
TERCÜMAN GAZETESİNDEN
1883-1918

Sabri ARIKAN

AŞIK VEysel
VATAN, MİLLET, BAYRAK
SEVGİSİ

Kâzım GÜLTEPE

TÜRK DÜNYASINDA
GEÇEN AY

Fahrettin ÖZTOPRAK

TÜRK DÜNYASI
ARAŞTIRMALARI
VAKFI YAYIN LİSTESİ

5 TÜRK DÜNYASI İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

10 1700 Yılında İstanbul'da Muayene Açma İzni Olan TABİP VE CERRAHLAR

Halil SAHİLLİOĞLU

15 KOMŞUMUZ İRAN -2

Dr. Miñh. A. Necati AKGÜR

21 ORTA TOROSLAR VE TÜRK HALK İNANÇLARINDA ADAK

Dr. Yaşar KALAFAT

25 İSLAMİ SİSTEM VE MİLLİYETÇİLİĞİN YENİDEN YAPILANMASI

Prof. Dr. Orhan TÜRKDOĞAN

28 KIRGIZİSTAN HAKKINDA GÖZLEM VE İZLENİMLER

Prof. Dr. Halil SEYİDOĞLU

32 TOPLULUK ÖNDERLERİMİZ YARAŞ KURBAN

33 TACİKİSTAN'DA SON DURUM

Yaraş KURBAN

34 ALPEREN İSMET TÜMTÜRK

Refet KÖRÜKLÜ

35 ÇİN'İN ÂSİ BATISI

Tercüme Eden: Eşref Bengi ÖZBİLEN

37 İHTİLÂL İLE GELEN MEŞRUTİYET

Yrd. Doç. Dr. Orhan HÜLAGÜ

43 TÜRK MİLLETİ AÇISINDAN BİR ÖDÜLÜN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Kâzım GÜLTEPE

45 Türk Adbilim Araştırmaları TÜRKLERDE SOYADI YOK MUYDU?

Prof. Dr. L. Sami AKALLI

49 BİR NÜKTE BİR İŞİK EMİRHAN SULTAN'A AŞIK YEDİ GENÇ

Atiye (Keskin) KUBANLI

50 KIRIM'IN BAHÇESARAY ŞEHRİNDE YAYINLANAN TERCÜMAN GAZETESİNDEN 1883-1918

Sabri ARIKAN

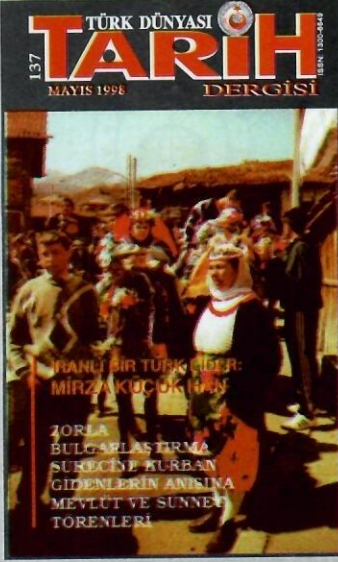
54 Selçuklu Türklerinin İslâm Kültürüne Büyük Katkısı: NİZAMİYE MEDRESELERİ

Nimetullah AKAY

60 TÜRK DÜNYASINDAN YENİ HABERLER

Fahrettin ÖZTOPRAK

5 TÜRK DÜNYASI İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

8 19 MAYISIN TÜRK İSTİKLÂL HARBİ'NDEKİ YERİ VE ÖNEMİ

Yrd. Doç. Dr. Mustafa TURAN

17 GÜNEY AZERBAJYAN TÜRK AZATLIK VE İSTİKLAL ŞURASININ ESASNAMEŞİ

19 İranlı Bir Türk Lider : MİRZA KÜÇÜK HAN

Yrd. Doç. Dr. Sadık SARISAMAN

25 KIRIM'IN BAHÇESARAY ŞEHRİNDE YAYINLANAN TERCÜMAN GAZETESİNDEN 1883-1918

Sabri ARIKAN

30 GEÇMİŞİNİ UNUTAN ONU BİR KEZ DAHA YAŞAMAYA MAHKUMDUR.

Ayşe YILMAZ

34 TOPLULUK BAŞKANLARIMIZ Erdoğan SARAÇ

35 MAKEDONYA TÜRK DEMOKRATİK PARTİSİ

Hüseyin ADIGÜZEL

36 BİR NÜKTE BİR İŞİK KAPICININ KIZI

Atiye (Keskin) KUBANLI

37 ÇEŞME DENİZ SAVAŞI

Oktay ÇANAKLI

44 DEVELİ TARİHİ

Hamdi ÖZDAMARLAR

49 SOVYETLERİN GÜNEY AZERBAJYAN'I İŞGALİ

*Prof. Dr. Cemil HESENLİ
Aktaran: Hüseyin ADIGÜZEL*

54 KOMŞUMUZ İRAN -3-

Dr. Müh. A. Necati AKGÜR

55 TÜRK DÜNYASINDAN YENİ HABERLER
Fahrettin ÖZTOPRAK

Tarih

TÜRK DÜNYASI TARİH VE KÜLTÜR DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

SAYI: 138

HAZİRAN 1998

Türk Dünyası ile ilgili çalışmalar 5

1997-1998 yılı faaliyet raporu 8

Kırım'da yayınlanan Tercüman
Gazetesi'nden
Ermeni Müslüman Sulh Meclisi 11

Amerika Türkleri
Bir Meluncan'ın Türkiye'ye Bakışı 16

Soyadlarında anlam 21

İnceleme
Kazan Türkleri eliti 23

Türk kültüründe kurt 25

Kuzey Irak
*Yerel kültürü
inkar etmeden
birleşmek* 28

Çin'in asi eyaleti
Doğu Türkistan 31

Antep'te Osmanlı
Mısır savaşı 33

Komşumuz İran 44

Güney Azerbaycan
(Eylül - Aralık 1941) 52

Kanayan yara
Tacikistan 55

Uygur Türk
Devleti
devrinde
evlenme ile
ilgili düğünler
56

Seyahat-i Şehr-i Kazan 58

Cumhurbaşkanı
Süleyman Demirel
Kazakistan'a gitti 59

Tarih

TÜRK DÜNYASI TARİH VE KÜLTÜR DERGİSİ

SAYI: 139

İÇİNDEKİLER

TEMMUZ 1998

Türk Dünyası ile ilgili çalışmalar 5

Kırım'da Yayınlanan Tercüman
Gazetesi'nden
Tarihten Haberler 7

Bir Nükte Bir Işık 11

Eski Türklerde Kengeş Meclisi 12

Meluncan Araştırmacılarının
Türkiye Gezisi 15

Meluncan Grubundan
Bazı Profiller 19

Çin Vahşi Batısı İçin
Korkuyor 23

ÖZBEKİSTAN
Karakalpak Türkleri
Bugünkü
Karakalpakistan 24

Türk Dünyası
4. Çocuk Şöleni 32

Milli Mücadele
Yıllarında
İstanbul Olayları 36

Venedik Ceneviz Sömürgeciliği 43

Cumhuriyetin 75. Yılında
Sağlık Hizmetleri 49

Komşumuz
İran - 5 - 53

Güney Azerbaycan
(Eylül - Aralık 1941) 61

Tarih

TÜRK DÜNYASI TARİH VE KÜLTÜR DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

AĞUSTOS 1998

SAYI: 140

Türk Dünyası ile ilgili çalışmalar 5

Prof. Dr. Mirfatih Zekiev'ç Zekiev 9

Kırım'da Yayınlanan Tercüman Gazetesi'nden Tarihi Haberler 10

Ruşeniya Gubayevna Kadirova 14

St. JEAN Şovalyeleri 16

Mareşal Ahmet İzzet Paşa'nın Milli Mücadeleye dair notları 24

Kamuoyunun stratejik olarak yönlendirilmesi ve Türk Kurtuluş Savaşı sırasındaki uygulamaları 28

Çuvaşistan Faaliyetlerimiz 31

A.A. Semenov'un koleksiyonundan Türk El Yazması eserler 32

Ruslar'ın Türkmenistan'ı işgali 34

Şaman Od-Oldum Şad 39

Şor Türkleri 41

Güney Azerbaycan -3 44

Men Kazanga Beremen (Tataristan seyahati notları) 47

Bulgaristan Türkleri'ni ziyaret 50

Komşumuz İran -6 54

Osmanlılar'da para durumu ve enflasyon 59

KAPAK: *Stanislav Yuhtar*'in bir eserinden alınmıştır.

Tarih

TÜRK DÜNYASI TARİH VE KÜLTÜR DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

EYLÜL 1998

SAYI: 141

KAPAK: ALPASLAN GAZİ VE MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

Faaliyetler 5

GASPIRALI'NIN DİLDE,
FİKİRDE, İŞTE BİRLİK
ÜLKÜSÜ..... 9

TÜRK KİŞİ ADLARININ
KAYNAKLARI
Prof. Dr. L. Sami AKALIN 12

KAYSERİ TARİHİ
Dr. Ahmet Vehbi ECER 15

TÜRKMENİSTAN İŞGALİ (1879) (II)
B.A. Tugan Mürze Baranovski 20

BULGARİSTAN'I ZİYARET (II)
Erkmen MÜTEVELLİOĞLU .. 24

KAZAK TÜRKLERİ
Lokman UZEL 29

GÖKTÜRKLER'DE ORDU
Doç. Dr. S. GÖMEÇ 32

MEN KAZANGA
BARAMEN (II)..... 35

"FEHİM PAŞA"
Mustafa ÖZDEN 37

CAKOVA
Cemal BAKO / KOSOVA . 41

GÜNEY AZERBAJYCAN-4
Prof. Dr. Cemil Hesenli 45

OSMANLILARDA PARA
DURUMU VE
ENFLASYON (II)
Ziya Uygur 48

ABDULLAH TUKAY
VE TARİH
FERİT ŞEKÜROV 55

TÜRK DÜNYASI'NDAN
YENİ HABERLER
Fahrettin ÖZTOPRAK 58

Tarih

TÜRK DÜNYASI TARİH VE KÜLTÜR DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

EKİM 1998

SAYI: 142

KAPAK: CUMHURİYET'İ HAZIRLAYANLAR

Faaliyetler

5

GASPIRALI'NIN DİLDE, FİKİRDE, İŞTE
BİRLİK ÜLKÜSÜ

7

MEN KAZANGA BARAMEN (III)

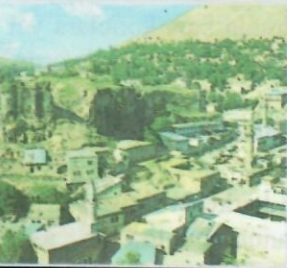
Dilaver CEBECİ

13

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİS'İN
KURULUŞU

Sebahattin ŞİMŞİR

16

CUMHURİYET ÖNCESİ
BİTLİS'TE YABANCI
OKULLAR
VE MİSYONEL
FALİYETLER

Törehan SERDAR

25

MARŞAL AHMET İZZET PAŞA'NIN MİLLİ
MÜCADELEYE DAİR NOTLARI

Dr. Zekeriya TÜRKMEN

31

TELEÜT TÜRKLERİ

Lokman UZEL

35

AÇIK TOPLUM VE ÖZEL EĞİTİM

Prof. Dr. Turan YAZGAN

36

TÜRKLERDE AT
KÜLTÜRÜ VE KIMIZ

Dr. Mustafa AKSOY

38

BULGARİSTAN'I ZİYARET (III)

Erkmen MÜTEVELLİOĞLU

45

RUSLARIN TÜRKMENİSTAN'I İŞGALİ (III)

B.A. Tugan Mürze BARANOVSKİ

51

MAKADONYA'DA
OSMANLI TÜRK
İZLERİ

Prof. Dr. Yusuf

HAMZA

56

OSMANLILARDA PARA DURUMU VE
ENFLASYON (III)

Ziya Uygur

58

TÜRK DÜNYASI'NDAN
YENİ HABERLER

Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı

63

Tarih

TÜRK DÜNYASI TARİH VE KÜLTÜR DERGİSİ

İÇİNDEKİLER
5
KASIM 1998

SAYI: 143

KAPAK: Atatürk'ün Mezarı ve yeni bulunan Bozkurt'u

Türk Dünyası ile İlgili Çalışmalar 5

MANDA AĞASI Atiye Keskin Kubanlı.....10

KEMALİST EKONOMİK DOKTRİN 17

ETRÜSK ZARINDAKİ TÜRKÇE SAYI İSİMLERİ.23

BULGARİSTAN TÜRKLERİNİ ZİYARET ...26

TÜRK KİŞİ ADLARI ÜZERİNE 33

MEN KAZANGA BARAMEN TATARİSTAN NOTLARI NE MUTLU TÜRKÜM DİYENE 4. BÖLÜM 35

KARS (1877 de) 38

SETTERHAN Setterhan: Hayatı, Mezarı ve Ona İlgimiz.....40

ÖĞRETMEN HALİM GENÇOĞLU -1.....47

RUSLARIN TÜRKMENİSTAN'I İŞGALİ (IV) 51

ÖLÜMÜNÜN 24. YILINDA ZİYAEDDİN FAHRİ FINDIKOĞLU 55

TÜRK HALKLARI ASAMBLESİ BAŞKANLAR TOPLANTISI.....60

TÜRK DÜNYASI'NDAN HABERLER 62

Tarih

TÜRK DÜNYASI TARİH VE KÜLTÜR DERGİSİ

SAYI: 144 KAPAK: SULTAN MEHMET REŞAT HAN

İÇİNDEKİLER

ARALIK 1998

Türk Dünyası İle İlgili Çalışmalar 5
T.D.A.V.

Cihan Pehlivanı Koca Yusuf 8
Em. Öğr. Alb. Erkmen MÜTEVELLİOĞLU

Kırım'da Yayınlanan Tercüman
Gazetesi'nden
Tarihi Haberler 9
Sabri ARIKAN

Bir Nükte Bir İşik 15
Atiye Keskin KUBANLI

Güney Azerbaycan -5- 16
Prof. Dr. Cemil HESENLİ - Akt. Cengiz YAVAN

Öğretmen Halim Gençoğlu -2- 20
Mehmet BİLGİN

Rusların Türkmenistan'ı İşgali -V- 26
*B. A. Tugan Mürze BARANOVSKİ
AKT. Yusuf AKGÜL - Cebbar GÖKLENOV*

Türk Aile Sosyolojisine Bir Bakış 33
Prof. Dr. Orhan TÜRKDOĞAN

Türkistan'ın Teke Köyü'nde
Evlilik ve Sünnet Geleneği 35
Mustafa AKSOY

Men Kazanga Baramen
Tataristan Notları 36
Çocuk ve Şiir - 5-
Dilâver CEBECİ

Eski Bir Türk Oyunu Semâ (Semah) 39
Mustafa Necati SEPETÇİOĞLU

Çin Bronz Eserlerinde
Türklerle İlgili Sahneler 42
Polat KAYA

Türk Dünyası'ndan Haberler 52
Hazırlayan: Erk YURTSEVER

Sultan Mehmet Reşat ve Enver Paşa'nın
Açıklamalarıyla I. Dünya Savaşına
Girişimizin Sebebi 56
Yrd. Doç. Dr. Nilüfer BAYATLI

Osmanlı Toplumunda Mahalleliler
Arası Münasebetler 59
Dr. Osman ÖZSOY

Cumhuriyetimizin 75. Kuruluş
Yıldönümü 63
Refet KÖRÜKLÜ